

Ανακοίνωση της ΑΡΙΣΤΕΡΗΣ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗΣ - ΑΡ.Α.Σ.

Covid-19: ζωτικής σημασίας η υπεράσπιση της υγείας του λαού και η αμφισβήτηση του νεοφιλελευθερισμού

1. Οι καπιταλιστικές κοινωνίες αντιμετωπίζουν μία μείζονα κρίση, η οποία συνδέεται με α) το μοντέλο ανάπτυξης του αγροτοβιομηχανικού συμπλέγματος, το οποίο εξαλείφει με ραγδαίο τρόπο τα ενδαιτήματα της άγριας ζωής β) την υπερεντατική εκμετάλλευση και την μαζική κτηνοτροφία με επιδεινούμενες συνθήκες υγιεινής γ) την διόγκωση των ανισοτήτων, που οδηγεί στην μαζική συγκέντρωση πληθυσμού στις μεγάλες πόλεις με συνθήκες ζωής σχετικά υποβαθμισμένες δ) την ραγδαία ανάπτυξη της μετακίνησης πληθυσμών και εμπορευμάτων μέσα στις συνθήκες διεθνοποίησης του κεφαλαίου ε) την υποβάθμιση των συστημάτων δημόσιας υγείας, την επικέντρωση της δραστηριότητάς τους στην απολύτως αναγκαία διαχείριση του εργατικού δυναμικού όσο βρίσκεται σε παραγωγική ηλικία και την μετάθεση άλλων δραστηριοτήτων στον ιδιωτικό τομέα, με την ταυτόχρονη υποβάθμιση δραστηριοτήτων, οι οποίες είτε δεν είναι άμεσα κερδοφόρες είτε δεν αφορούν παραγωγικό δυναμικό (ηλικιωμένοι, μετανάστες, άνεργοι, υγειονομικές παρεμβάσεις σε χώρες του τρίτου κόσμου). Όλα τα παραπάνω, αποτέλεσμα του συγκεκριμένου μοντέλου του σημερινού νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού, καθιστούν περισσότερο συχνό, σε σχέση με προηγούμενες δεκαετίες, το ξέσπασμα επιδημιών και ευκολότερη την μετάδοση στους πληθυσμούς, αλλά και μεταξύ των διαφορετικών κρατών.
2. Παρά το γεγονός ότι οι χώρες του αναπτυγμένου καπιταλισμού έχουν συσσωρεύσει τεράστιους υλικούς πόρους, η υγειονομική κρίση επικεντρώνεται σταδιακά σε αυτές. Οι αστικές κυβερνήσεις, απέτυχαν προς το παρόν να αποτρέψουν αυτή την κατάσταση. Παρά το γεγονός ότι είχαν τέσσερις μήνες για να εκτιμήσουν την κατάσταση με βάση τις εξελίξεις στην Κίνα δεν έλαβαν κανένα μέτρο για να μην κλονίσουν τους ασθενικούς ρυθμούς ανάπτυξης των καπιταλιστικών οικονομιών, την κερδοφορία των επιχειρήσεων και τον πλούτο των μεγάλων κοινωνικών ελίτ. Η στρατηγική της ανοσίας της αγέλης στη Μ. Βρετανία του Μπόρις Τζόνσον, η υποτίμηση του ζητήματος από τον Τραμπ, ο αρνητής Μπολσονάρου, η απραξία των μηχανισμών της Ε.Ε και των κυβερνήσεων των κρατών της, έθεταν σε προτεραιότητα τη διατήρηση της καπιταλιστικής κερδοφορίας, παρά το κόστος που η επιλογή αυτή θα έχει στον πληθυσμό.
3. Στο πυρήνα αυτών των εξελίξεων βρίσκεται η διαχείριση των συστημάτων υγείας και κοινωνικής πρόνοιας από τις νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις και τις κυρίαρχες τάξεις. Την ίδια στιγμή που συσσωρεύεται προκλητικός πλούτος (2.500 άνθρωποι κατέχουν περισσότερο πλούτο από ότι 4,5 δισεκατομύρια), δαπανώνται ασύλληπτα ποσά σε εξοπλιστικά προγράμματα, οι δαπάνες για την ενίσχυση και την ανάπτυξη των συστημάτων δημόσιας υγείας και έρευνας συρρικνώνονται, ενώ βασικές δραστηριότητες των συστημάτων υγείας ιδιωτικοποιούνται. Τα αποτελέσματα του ερευνητικού έργου κατοχυρώνονται μέσα από αποκλειστικές πατέντες, παρά την συμμετοχή δημόσιων εργαστηρίων, με τεράστιες επιπτώσεις στα συστήματα υγείας, στα κόστη της θεραπείας και στη θνησιμότητα, ιδιαίτερα στις πιο φτωχές χώρες και πληθυσμούς. Η έρευνα κατευθύνεται κυρίως στην εξεύρεση φαρμάκων και θεραπειών που έχουν θετικά αποτελέσματα στην κερδοφορία των μονοπωλιακών ομίλων, ενώ η διεξαγωγή έρευνας για λοιμώδη και ιογενή νοσήματα υποβαθμίζεται ως μη κερδοφόρα, γιατί θεωρείται ότι κυρίως

αφορά πληθυσμούς εκτός του ανεπτυγμένου κόσμου. Ο μισός παγκόσμιος πληθυσμός δεν έχει πρόσβαση σε τρεχούμενο νερό, και ακόμα περισσότεροι άνθρωποι σε απλά φάρμακα. Ένα μόνο μικρό κλάσμα του συσσωρευμένου πλούτου, ή των άχρηστων και κοινωνικά αντιπαραγωγικών δαπανών θα επαρκούσε για να επιλύσει βασικά προβλήματα και να περιορίσει την θνησιμότητα δεκάδων εκατομμυρίων ανθρώπων. Την ίδια στιγμή η καταστροφή του περιβάλλοντος και η κλιματική αλλαγή που διαμορφώνει ο σύγχρονος καπιταλισμός είναι μακροπρόθεσμα πολύ μεγαλύτερος κίνδυνος και συνδέεται με αυξημένες περιπτώσεις νόσησης και θνησιμότητας.

4. Η σημερινή κρίση αποτελεί το βατερλώ του νεοφιλελευθερισμού και όλων των ιδεολογημάτων για τον ρυθμιστικό ρόλο της αγοράς και την βελτιωμένη παραγωγικότητα του ιδιωτικού έναντι του δημοσίου τομέα. Σε συνθήκες κρίσης, η κρατική παρέμβαση εγγυάται εν μέρει την συνέχιση στοιχειωδών κοινωνικών λειτουργιών. Αντίθετα, υπερεθνικοί μηχανισμοί όπως η Ε.Ε. στην πρώτη φάση ανάπτυξης της υγειονομικής κρίσης απουσίαζαν. Τα εθνικά κράτη, χωρίς κανένα συντονισμό μεταξύ τους, παρενέβησαν καθυστερημένα στην κρίση, καταρχήν για να διαφυλάξουν την συνοχή και την συνέχεια της καπιταλιστικής παραγωγής. Σήμερα η Ε.Ε. προχωράει εν μέρει στην άρση των δημοσιονομικών κανόνων και στην διαμόρφωση ενός πακέτου περίπου 5% του Α.Ε.Π. για την αγορά κρατικών ομολόγων, ώστε να χρηματοδοτηθεί η αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ακόμα και αν εφαρμοστούν μέτρα τα οποία μέχρι στιγμής φαίνεται να διχάζουν τις χώρες του Βορρά από τις χώρες του Νότου (που πλήττονται ιδιαίτερα έντονα από την πανδημία), π.χ. ευρωομόλογο, αυτά θα συνοδεύονται από μέτρα δημοσιονομικής λιτότητας και νεοφιλελεύθερης οικονομικής αναδιάρθρωσης. Ωστόσο, οι σημερινές παρεμβάσεις της Ε.Ε. είναι ανεπαρκείς και θα διευρύνουν τις ανισότητες. Βαθύτερα μέτρα δεν πρόκειται να εφαρμοσθούν γιατί προσκρούουν στην φύση της Ε.Ε. ως μίας ανταγωνιστικής και συγκρουσιακής συμμαχίας μεταξύ των αστικών τάξεων, με στόχο να επιβάλλει πολιτικές υπέρ του κεφαλαίου και εναντίον των εργαζόμενων τάξεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
5. Όμως, ακόμη και αυτά τα ανεπαρκή, αντιφατικά και συγκρουσιακά μέτρα, λαμβάνονται διότι η κρίση αφορά και τις χώρες που κυριαρχούν στην Ε.Ε.. Αυτό αναδεικνύει ακόμα περισσότερο τον καταστροφικό ρόλο των πολιτικών που κυριάρχησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 2008 – 2015. Τότε οι κυρίαρχες δυνάμεις στην Ε.Ε. ακολούθησαν μία αμιγώς τιμωρητική πολιτική απέναντι στις εργαζόμενες τάξεις των λιγότερο ισχυρών κρατών, βαθαίνοντας κατ' επιλογή την κρίση. Στην περίοδο της ελληνικής κρίσης δεν λήφθηκαν ούτε καν στοιχειώδη μέτρα έστω άμεσης ανακούφισης και επιλέχθηκε συνειδητά η καταστροφή της ελληνικής οικονομίας για να δοθεί ένα μήνυμα δημοσιονομικής πειθαρχίας προς τις υπόλοιπες χώρες.
6. Η υγειονομική κρίση μπορεί να εμφανίζεται ως «τυχαία», όμως ο οικονομικός και κοινωνικός αντίκτυπος καθορίζεται από την σοβούσα κρίση του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού. Η αντιφατικότητα, η σπασμωδικότητα στις επιλογές, η «επανεθνικοποίηση» των οικονομικών πολιτικών έκτακτης ανάγκης, οφείλονται και στην υποκείμενη αστάθεια των καπιταλιστικών οικονομιών. Μετά την κρίση του 2008 – 2009 έγιναν μόνο επιμέρους διορθωτικές παρεμβάσεις και όχι αλλαγή κατεύθυνσης, με αποτέλεσμα να διευρυνθούν οι ανισότητες και η σταθεροποίηση να είναι επίπλαστη. Είναι ακόμα νωρίς για να γίνει πρόβλεψη σχετικά με το αν μακροπρόθεσμα η κρίση θα πάρει εκρηκτικά χαρακτηριστικά, ή η διαχείριση της υγειονομικής της πλευράς θα δώσει μία νέα ώθηση στο κεφάλαιο, με την αξιοποίηση της εμπειρίας από ένα καθολικό κοινωνικό πείραμα, όπως αυτό που συντελείται αυτή την περίοδο. Η σταδιακή γενίκευση μιας

κατάστασης παρόμοιας με αυτή της Ιταλίας και σε άλλες χώρες θα διαμορφώσει δυσεπίλυτα ζητήματα για το κεφάλαιο, διότι η αύξηση της νοσηρότητας των εργαζόμενων τάξεων θα έχει και τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις. Θα έχει αποδιορθωτικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα της εργασίας, ενώ ταυτόχρονα ολόκληροι οικονομικοί κλάδοι (τουρισμός, εστίαση, διασκέδαση, περιθάλψη κ.λ.π.) οι οποίοι στηρίζονται στις μετακινήσεις, θα τελούν υπό αίρεση.

7. Οι πολιτικές ελίτ ταλαντεύονται μεταξύ μίας ανάλυσης ότι ο ιός πλήττει μη παραγωγικά κοινωνικά στρώματα άρα και του ερωτήματος για μία σύντομη επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας και του ερωτήματος ποιές θα είναι οι πολιτικές επιπτώσεις αν η κρίση γενικευτεί χωρίς να έχουν πάρει τα κατάλληλα μέτρα. Πιθανόν να επαναφέρουν σχετικά σύντομα τη συζήτηση για την άρση των περιοριστικών μέτρων, στο βαθμό που ένας μεγάλης διάρκειας γενικευμένος περιορισμός της οικονομικής δραστηριότητας και της κυκλοφορίας θα έχει καταστροφικές επιπτώσεις για μεγάλα τμήματα ακόμα και του μονοπωλιακού κεφαλαίου. Ωστόσο, απέναντι σε αντιλήψεις που επιχειρηματολογούν ότι τα περιοριστικά μέτρα επιβάλλονται κυρίως για μελλοντική αξιοποίησή τους από την πλευρά των κυρίαρχων τάξεων, πρέπει να τονιστεί ότι η κρίση έχει αντικειμενικό υπόβαθρο. Τα μέτρα μπορεί να επιχειρηθεί να παγιωθούν, ωστόσο δεν επιβάλλονται πρωτίστως για να δημιουργήσουν μία μόνιμη συνθήκης έκτακτης ανάγκης, αλλά γιατί ο παγκόσμιος καπιταλισμός αντιμετωπίζει ένα προς το παρόν δυσεπίλυτο πρόβλημα που αφορά το ενδεχόμενο γενίκευσης της υγειονομικής κρίσης. Οι αστικές τάξεις δεν αντιμετώπιζαν μία τόσο άμεση και έντονη οικονομική κρίση, ούτε τα επιμέρους κράτη αντιμετώπιζαν έκτακτες πολιτικές κρίσεις από την παρέμβαση των λαϊκών τάξεων, ώστε συνειδητά να επιλέξουν να διακόψουν ένα μεγάλο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας για να επιβάλουν μέτρα που σε ένα βαθμό εμπεδώνονται σταδιακά και σε ένα άλλο βαθμό πλήττουν ιδιαίτερα αναπτυσσόμενους κλάδους της παγκόσμιας οικονομίας και την ιδιωτική κατανάλωση.
8. Η σημερινή εξέλιξη συνιστά μία συντριπτική αποτυχία του καπιταλιστικού συστήματος να προβλέψει εξελίξεις, να θωρακισθεί, και να προφυλάξει την εργατική δύναμη, το βασικό παράγοντα που εγγυάται την λειτουργία και την αναπαραγωγή του. Αναδεικνύει το γεγονός ότι όσο πιο ισχυρός εμφανίζεται ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός, τόσο μεγαλύτερη εν δυνάμει αστάθεια διαμορφώνει. Ταυτόχρονα ο νεοφιλελεύθερος τρόπος εργασιακής – παραγωγικής και ιδεολογικής οργάνωσης που βασιίζεται στη διάχυση συμπεριφορών προς κατώτερες τάξεις που αποκλείονται από τον πλούτο, αναδεικνύει αντιδραστικά χαρακτηριστικά. Ο ατομισμός, ο συντηρητισμός, ο υπερκαταναλωτισμός, ο ανορθολογισμός, παράγονται και ενισχύονται από την συστηματική προσπάθεια διάλυσης και υπονόμευσης κάθε μορφής συλλογικής οργάνωσης των εργαζόμενων τάξεων, πολιτικών οργανώσεων, συνδικάτων, συλλόγων, την προσπάθεια εξοστρακισμού των οργανωμένων αγώνων και της έννοιας της αλληλεγγύης και υποκατάστασής τους από τον ατομισμό και τα υπερκαταναλωτικά πρότυπα.
9. Η υγειονομική κρίση θα οδηγήσει, ανάλογα και με την εξέλιξή της, σε βαθύτερη οικονομική κρίση και σε οικονομικούς αναπροσανατολισμούς, επιταχύνοντας μεταβολές οι οποίες ήδη είχαν ξεκινήσει να προϋπάρχουν. Το βασικό ζήτημα είναι αν το κεφάλαιο θα καταφέρει να αξιοποιήσει την κρίση για να κάνει ανεκτή α) την εκκαθάριση ευρύτατων οικονομικών κλάδων και μη παραγωγικών κεφαλαίων που δεν ολοκληρώθηκε με την εξέλιξη της προηγούμενης κρίσης του 2008 – 2009 β) την αλλαγή του μοντέλου οργάνωσης της εργασίας και μορφών συσσώρευσης του κεφαλαίου π.χ. περαιτέρω υποκατάσταση εργασίας από ρομπότ, εισφορά ενός τμήματος του παγίου κεφαλαίου ως

υποχρέωση του εργαζόμενου, με την εργασία από το σπίτι, γ) την αξιοποίηση του μοντέλου έκτακτης ανάγκης για την επέκταση ενός μοντέλου κοινωνικής πειθάρχησης και επιτήρησης, διαχείρισης και καταστολής των αντιστάσεων. Σε τελική ανάλυση το ερώτημα είναι αν με αυτό τον τρόπο θα επιτευχθεί ένας νέος κύκλος μακροπρόθεσμης ανακάμψης της καπιταλιστικής κερδοφορίας, ή αν αντίθετα η γενίκευση της οικονομικής κρίσης θα οδηγήσει και σε πολιτικό ιδεολογική κρίση με ορίζοντα ανατροπής βασικών σταθερών του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού. Η έκβαση θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες, από την εξέλιξη της κρίσης, αλλά και από την παρέμβαση του οργανωμένου εργατικού – λαϊκού κινήματος.

10. Στην πρώτη φάση αυτής της κρίσης αναδεικνύεται ότι οι κινητήριες ιδεολογικές και πολιτικές σταθερές του νεοφιλελευθερισμού, δεν αποτελούν κάποιες αναπόφευκτες και διαχρονικές υλικές αναγκαιότητες. Ήδη το γεγονός ότι βασικές παραγωγικές διαδικασίες εξακολουθούν και βρίσκονται λίγο πολύ σε λειτουργία καταδεικνύει ότι μία ευρύτατη μείωση του χρόνου εργασίας και ο αναπροσανατολισμός παραγωγικών δραστηριοτήτων από την κατανάλωση των αστικών και άλλων εύπορων στρωμάτων σε κοινωνικά αγαθά όπως η δημόσια υγεία, η κοινωνική πρόνοια, η εκπαίδευση, ο πολιτισμός είναι εφικτή. Ένας τέτοιος αναπροσανατολισμός θα έχει αρνητικές επιπτώσεις μόνο για τα ανώτερα τμήματα του κεφαλαίου και τον κοινωνικό συνασπισμό που στηρίζει τη σημερινή συστημική πραγματικότητα, όμως θα ευνοεί την πλειοψηφία των εργαζόμενων τάξεων και θα έχει θετικές επιπτώσεις στην μελλοντική εξέλιξη του πλανήτη.
11. Στην Ελλάδα η εξέλιξη της κρίσης πρέπει να αποτελέσει τη νέμεση της κυβέρνησης Μητσοτάκη που στην προμετωπίδα της πολιτικής της έχει θέσει τις ιδιωτικοποιήσεις, την αποσάθρωση του δημοσίου συστήματος υγείας, την επίθεση στο περιβάλλον εις όφελος της επιχειρηματικότητας. Μία πολιτική, η οποία μείωσε τις ετήσιες δημόσιες δαπάνες υγείας κατά 50% μεταξύ του 2010 – 2015, και ειδικά τις δημόσιες δαπάνες για νοσοκομειακές υπηρεσίες από 10 σε 5 δισεκατομμύρια ευρώ και συνεχίστηκε, αν και με μειωμένους ρυθμούς, με τις μνημονιακές πολιτικές του ΣΥΡΙΖΑ. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο το ελληνικό δημόσιο σύστημα υγείας σοβαρά υποβαθμισμένο ήδη και πριν την κρίση, κινδυνεύει ακόμα και με μικρότερους ρυθμούς εξάπλωσης του ιού σε σχέση με άλλες χώρες, να κλονιστεί εκ βάθρων. Η καθυστέρηση της κυβέρνησης να λάβει μέτρα και να κάνει οποιαδήποτε πρόβλεψη για τον κίνδυνο αποτέλεσε μια συνειδητή υποβάθμιση ώστε να μην διαταραχθεί η παραγωγική δραστηριότητα και η κερδοφορία των επιχειρήσεων.
12. Τώρα η κυβέρνηση, όπως και άλλες αστικές κυβερνήσεις, αξονίζει τις πολιτικές της στα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας του πληθυσμού. Ωστόσο, α) τα μέτρα περιορισμού καθυστέρησαν, ειδικά σε χώρους εξαιρετικά ευαίσθητους όπως οι εκκλησίες, ή σε εσωτερικούς χώρους υψηλής συγκέντρωσης εργαζομένων, β) δεν υπάρχει καμία μέριμνα για την επιβολή μέτρων προστασίας σε λειτουργούντες εργασιακούς χώρους, γ) δεν υπάρχει σοβαρή μέριμνα για μέτρα προστασίας για τμήματα του πληθυσμού όπως άστεγοι, αποκλεισμένοι σε δομές προσφύγων, έγκλειστοι σε φυλακές και σε ιδρύματα, μετανάστες χωρίς χαρτιά δ) η κυβέρνηση προσπαθεί να αντιμετωπίσει το πραγματικό πρόβλημα, που είναι οι μειωμένες υποδομές του συστήματος υγείας, με τον γενικευμένο περιορισμό της κυκλοφορίας. Τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας θα έπρεπε να λειτουργούν συμπληρωματικά σε πιο σημαντικά μέτρα, όπως πλήρη μέτρα προφύλαξης των υγειονομικών και άλλων κατηγοριών εργαζομένων, ή η διενέργεια ευρύτερων διαγνωστικών ελέγχων που διεξάγονται περιορισμένα. Η κατάσταση ως προς τα ζητήματα αυτά είναι πολύ επιβαρυνμένη. Δεν μπορεί να συγκαλυφθεί η πραγματικότητα από τους προπαγανδιστικούς μηχανισμούς της κυβέρνησης και τα ΜΜΕ που τη στηρίζουν. Το

δημόσιο σύστημα υγείας, είναι υποστελεχωμένο και επιβαρύνεται ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι το νοσηλευτικό προσωπικό και το προσωπικό υποστήριξης κινδυνεύει να νοσήσει ή να βρεθεί σε καραντίνα, λόγω των ελλειπέστατων μέτρων προφύλαξης που οφείλονται στις ελλείψεις του απαραίτητου υλικού (μάσκες, άλλα υλικά προστασίας κ.λ.π.). Παράλληλα υπάρχουν ελλείψεις σε ΜΕΘ (η Ελλάδα έχει υποτριπλάσιες ΜΕΘ κατ κεφαλήν σε σχέση με την Ιταλία και υπο εξαπλάσιες σε σχέση με τη Γερμανία).. Έτσι, τα μέτρα είναι ανεπαρκή και έχουν στοχεύσεις, διότι δεν μπορεί να χαρτογραφηθεί η εξέλιξη του ιού στις εργαζόμενες τάξεις οι οποίες συνεχίζουν να κινούνται και να εργάζονται, ή είναι συγκεντρωμένοι στους χώρους διαβίωσης ή εγκλεισμού. Παράλληλα, η οριζόντια επιβολή του μέτρου του περιορισμού της κυκλοφορίας, στο βαθμό που δεν συνδυάζεται με μέτρα κοινωνικής στήριξης, μέριμνας και δικτύων παροχής φροντίδας σε τμήματα του πληθυσμού που είτε έχουν πολύ περιορισμένους ή και ανύπαρκτους πόρους (ανέργους, τμήματα των ηλικιωμένων, πρόσφυγες, άστεγους κ.λπ.), είτε δεν έχουν έτσι κι αλλιώς δυνατότητες μετακίνησης, παράγει πολύ μεγάλη πίεση στα τμήματα αυτά.

13. Η κυβέρνηση απολιτικοποιώντας τις αιτίες της υγειονομικής κρίσης και μεταθέτοντας το ζήτημα στην «ατομική» ευθύνη επιχειρεί να οργανώσει ένα αντιπερισπασμό απέναντι στις ευθύνες της και στο ενδεχόμενο όξυνσης της κρίσης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο καθόλου η Ν.Δ. δεν υποστέλλει την ταξική και πολιτική της ατζέντα. Τα οικονομικά μέτρα που λαμβάνει έχουν σα στόχο να θωρακίσουν και να διαμορφώσουν τους μελλοντικούς όρους για την εξέλιξη της κερδοφορίας των επιχειρήσεων και θα οδηγήσουν σε φτωχοποίηση μεγάλες κοινωνικές κατηγορίες, ακόμα και αν δεν παγιωθούν στο σύνολο τους. Παράλληλα επιδιώκει, ανάλογα και με τις αντιδράσεις, να προωθήσει πλευρές της συνολικότερης πολιτικής και κατασταλτικής ατζέντας. Δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι δεν θα προσπαθήσει να περάσει το νόμο περιορισμού των διαδηλώσεων με πρόσχημα τον κορωνοϊό, ενώ εν μέσω μίας τέτοιας κρίσης με έντονη περιβαλλοντική διάσταση, επιχειρεί να ψηφίσει νέο νόμο για τις χρήσεις γης που παραδίδει το περιβάλλον βορά στις πιο περιβαλλοντοκτόνες χρήσεις.
14. Η πολιτική της κυβέρνησης είναι ασταθής και θα εξαρτηθεί κυρίως από την εξέλιξη της κρίσης. Σε μία πρώτη φάση αντιμετωπίζει μία ορισμένη αποδοχή ή έλλειψη συγκροτημένης κριτικής. Όμως σε περίπτωση όξυνσης της πανδημίας, οι οικονομικές και πολιτικές επιπτώσεις θα είναι βαριές και θα σημάνουν γενίκευση της κρίσης, καταφυγή σε αυταρχικότερες λύσεις και μονιμοποίηση των μέτρων έκτακτης ανάγκης. Από την άλλη πλευρά, το ενδεχόμενο ήπιας εξέλιξης της κρίσης, θα κληρονομήσει στην αστική τάξη ένα σημαντικό οπλοστάσιο πειθαρχικών και εργασιακών ελέγχων και πιθανόν θα δώσει μία νέα ώθηση λόγω και της εκκαθάρισης επιχειρήσεων στην (ήδη πριν την κρίση ασταθή) διεθνή οικονομία.
15. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ιδεολογική αλλά και η πρακτική διαπάλη και η παρέμβαση του λαϊκού κινήματος θα παίξουν ρόλο. Πρέπει για παράδειγμα να αναδειχθεί η εμπειρία από την συμπεριφορά των λαϊκών τάξεων και τη λειτουργία της οικονομίας σε συνθήκες σημαντικά δυσκολότερες από ό,τι θα συνεπαγόταν η έξοδος από την Ευρωζώνη ώστε να γίνει πιο πλατιά κατανοητό ότι κάτι τέτοιο είναι εφικτό. Οι ανώτερες κοινωνικές τάξεις και τα εύπορα μικροαστικά στρώματα προβάλλουν ως συνολική καταστροφή την έξοδο από την Ευρωζώνη γιατί συντελεί στην υποβάθμιση των δικών τους ταξικών συμφερόντων. Η έξοδος από την Ευρωζώνη στο πλαίσιο μίας συγκροτημένης πολιτικής επιλογής, με την στήριξη και την πειθαρχία των λαϊκών τάξεων, θα είχε πολύ μικρότερες οικονομικές επιπτώσεις από ότι η σημερινή κρίση, ή από τις λύσεις που θα δρομολογηθούν μέσα στο πλαίσιο της. Εκτός των άλλων, η κατάσταση του συστήματος υγείας θα ήταν

πολύ καλύτερη χωρίς τις περικοπές αλλά και την αρνητική επίδραση που έχει η Ε.Ε. στην ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας περίθαλψης και της δημόσιας έρευνας. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι σήμερα η Ελλάδα εισάγει υγειονομικά αγαθά από χώρες όπως η Κίνα και όχι από χώρες της Ε.Ε. Επιπλέον, το γεγονός ότι το σύστημα υγείας θα ήταν σε καλύτερη κατάσταση, με μία διαφορετική πολιτική, εκτός της Ε.Ε., το δείχνει το παράδειγμα της Κούβας. Μία χώρα με χαμηλότερα επίπεδα ανάπτυξης και υποδομών απ' ό,τι η Ελλάδα, έχει ένα πολύ καλύτερο σύστημα υγείας και πρόνοιας, λόγω των διαφορετικών οικονομικών και πολιτικών προτεραιοτήτων.

16. Σήμερα αναδεικνύονται ριζοσπαστικά αιτήματα από την πλευρά της εργαζόμενης πλειοψηφίας, την οποία η κρίση θα πλήξει περισσότερο. Τα αιτήματα αυτά πρέπει να συνδέονται με την γενικότερη ιδεολογική παρέμβαση που καταδεικνύει τις αιτίες της σημερινής κρίσης και να συγκεκριμενοποιούνται σε στόχους πάλης που να διασφαλίζουν την υγεία των λαϊκών στρωμάτων, το εισόδημα τους, και ταυτόχρονα να αμφισβητούν την λογική του συστήματος και να αναδεικνύουν τις αντιφάσεις του. Μέτρα όπως:

- Η άμεση βελτίωση των υποδομών υγείας και η αύξηση του υγειονομικού προσωπικού, η διενέργεια εκτεταμένων διαγνωστικών ελέγχων, η παροχή βοήθειας σε όσους δεν έχουν οικονομικές δυνατότητες ή δυνατότητες μετακίνησης
- Η αναστολή λειτουργίας επιχειρήσεων στις οποίες δεν μπορεί να εφαρμοσθεί τηλεργασία και δεν είναι απαραίτητες για την κοινωνική λειτουργία στις συνθήκες της κρίσης
- Η επίταξη των ιδιωτικών μονάδων υγείας
- Η αξιοποίηση ξενοδοχειακών μονάδων, ώστε σε αυτές να μεταφερθούν τμήματα του πληθυσμού για τα οποία δεν υπάρχει η δυνατότητα τήρησης των μέτρων, όπως οι πρόσφυγες. Στην Ελλάδα υπάρχουν περίπου 10.000 ξενοδοχεία, με 1.000.000 κλίνες (χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα ενοικιαζόμενα δωμάτια) και όμως τίποτα από αυτά δεν αξιοποιείται. Αντίθετα, η κυβέρνηση επιμένει στην μετεγκατάσταση των εστιακών φοιτητών στις πόλεις καταγωγής τους και στην διατήρηση των προσφύγων στα κλειστά camps των νησιών του Β. Αιγαίου, αφήνοντας ακόμα και τις παραιτήσεις της Ε.Ε. για μεταφορά τους στην ηπειρωτική Ελλάδα.

Εκτός από τα άμεσα μέτρα που έχουν υγειονομική διάσταση, απαιτούνται άμεσα και μακροπρόθεσμα μέτρα κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα.

- Η αναστολή απολύσεων
- Υποχρέωση των μετόχων των μεσαίων και μεγαλύτερων επιχειρήσεων να καλύψουν τις χρηματοδοτικές δαπάνες και τις μισθολογικές ανάγκες. Σε διαφορετική περίπτωση, κρατικοποίηση των επιχειρήσεων, χορήγηση ρευστότητας ή εγγυήσεων από το κράτος, χορήγηση τμήματος των μετοχών στους εργαζόμενους και λειτουργία τους από αυτούς
- Εθνικοποίηση επιχειρήσεων στρατηγικού χαρακτήρα
- Φορολόγηση του μεγάλου πλούτου και πολιτικές αναδιανομής
- Μείωση του χρόνου εργασίας
- Μείωση των ορίων συνταξιοδότησης. Είναι εντελώς αντιφατικό να καλούνται οι ηλικιωμένοι να παραμένουν σπίτι τους κατά προτεραιότητα, ως ευπαθείς ομάδες, και ταυτόχρονα τα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης να είναι τα 67 έτη και να κατευθύνονται προς τα 72
- Διαχωρισμός κράτους-εκκλησίας. Η εκκλησία έδειξε το βαθιά αντιδραστικό, σκοταδιστικό και επικίνδυνο χαρακτήρα της. Διαδίδοντας ανορθολογικές και

μυστικιστικές δοξασίες, έθεσε σε κίνδυνο όχι μόνο τους πιστούς της που αποτελούν και την πιο ευπαθή ηλικιακή ομάδα, αλλά και τις υπόλοιπες κατηγορίες του πληθυσμού. Ειδικά δεν πρέπει να υπάρξει καμία άρση των απαγορεύσεων εν όψει του Πάσχα

- Τα μέτρα αυτά πρέπει να συνδέονται με μία συνολική διαφορετική κοινωνική και πολιτική λογική, η οποία να προτάσσει τα συμφέροντα των λαϊκών τάξεων και να περιορίζει και να καταστέλλει τα συμφέροντα της αστικής τάξης. Σε μια χώρα σαν την Ελλάδα αυτό έχει ως προϋπόθεση την έξοδο από την Ευρωζώνη και την Ε.Ε.

Στο πλαίσιο αυτό την αναγκαία ιδεολογική και πολιτική παρέμβαση, μπορούν να κάνουν μόνο οι δυνάμεις της αριστεράς.

Ωστόσο, οι δυνάμεις αυτές έχουν βρεθεί απροετοίμαστες, αποδυναμωμένες και κατακερματισμένες σε αυτή τη συγκυρία, όπως και την περίοδο της κρίσης του 2010 – 2015. Απέναντι στην κρίση, πρέπει να συγκροτηθεί ένα πολιτικό μέτωπο, το οποίο να αναδεικνύει πολιτικά και ιδεολογικά ζητήματα, να συντονίζεται με τμήματα του μαζικού κινήματος που βρίσκονται στην αιχμή της αντιμετώπισης της πανδημίας, αλλά και με άλλες δυνάμεις της αριστεράς. Σήμερα, προτεραιότητα έχουν η διασφάλιση της υγείας του λαού και του εισοδήματος των λαϊκών τάξεων. Είναι επίσης καίριας σημασίας ζητήματα α) η αποτροπή της μονιμοποίησης των έκτακτων μέτρων κρατικής επιτήρησης και κοινωνικής αποστασιοποίησης και β) η αποτροπή μονιμοποίησης των αντεργατικών μέτρων και της αξιοποίησης της κρίσης από το κεφάλαιο για την περαιτέρω επιβάρυνση της κατάστασης των εργαζόμενων τάξεων. Παράλληλα, για όσο διαρκεί η κρίση αλλά και μετά πρέπει να οικοδομηθούν δίκτυα αλληλεγγύης με συντεταγμένο τρόπο και με ευθύνη των οργάνων του μαζικού κινήματος και των πολιτικών χώρων που να λειτουργούν επικουρικά και να υποστηρίζουν κατά προτεραιότητα αυτούς που έχουν ανάγκη.

Η παρέμβαση των δυνάμεων της αριστεράς οφείλει να αναδεικνύει ότι δεν πρέπει να πληρώσουν οι λαϊκές τάξεις το κόστος της κρίσης πανδημίας. Οι δυνάμεις της Αριστεράς οφείλουν να συμπήξουν ένα κοινωνικό και πολιτικό μέτωπο που θα θέτει το ζήτημα της ρήξης με την Ε.Ε./ευρώ, την διαγραφή του χρέους και την απεξάρτηση από τις διεθνείς χρηματαγορές, καθώς και την ριζική αναπροσαρμογή του οικονομικού μοντέλου (εθνικοποιήσεις τραπεζικού συστήματος και στρατηγικών τομέων, φορολόγηση και ταξική μεροληψία εναντίον του κεφαλαίου, μέτρα στήριξης του κόσμου της εργασίας κλπ).

Η μείζονα κρίση που αντιμετωπίζουν οι καπιταλιστικές κοινωνίες, ίσως αποδειχθεί προσωρινή, ωστόσο αναδεικνύει τις αντιφάσεις αλλά και τους μελλοντικούς κινδύνους. Η ίδια η καπιταλιστική ανάπτυξη εξελίσσεται διαμορφώνοντας συνεχώς δευτερεύουσες ανάγκες σε όσους έχουν την δυνατότητα να τις καλύψουν και αποστερώντας πρωταρχικές ανάγκες σε όσους δεν έχουν πρόσβαση σε αυτές. Η αντιφατικότητα του συστήματος προβάλλει έκδηλη, από την άλλη πλευρά υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους και τις λαϊκές τάξεις. Σε αυτό το πλαίσιο, απαιτείται η καλύτερη συγκρότηση, προετοιμασία, παρέμβαση και συντονισμός των κομμουνιστικών και αριστερών οργανώσεων.

28/3/2020